

BOFÆLLESSKAB PÅ TVÆRS AF GENERATIONER

ANNA FALKENSTJERNE BECK
ERHVERVSPHD, STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT,
AALBORG UNIVERSITET OG KUBEN MANAGEMENT

Kunne du tænke dig at bo sammen med dine forældre, når du selv har stiftet familie? Eller bare at bo med andre på tværs af generationer og få et mere socialt liv i og omkring boligen?

I bofællesskaber bor man sammen på tværs af generationer og hjælper hinanden i hverdagen. Ofte er dagsordenen at bo mere bæredygtigt, men det sociale har også stor betydning. Beboerne opbygger over tid relationer til hinanden – både med jævnaldrende og på tværs af aldersmæssige forskelle. Man lærer hinanden at kende gennem fællesspisning, arbejdsgrupper, møder og fester, samtidig med at man har sin egen bolig. Derfor er der både mulighed for privatliv og for at være en del af fællesskabet.

Alle har adgang til faciliteter som fx et fælleshus, hvor man spiser sammen nogle gange om ugen.

Der kan også være fælles grønne arealer, delevarke-steder, vaskeri, legerum, køkkenhaver, høns eller andre dyr, alternative energi- og forsyningssystemer (fx fælles solcelleanlæg, vindmøller eller pilerensningsanlæg) og fælles parkeringsplads, så boligområdet er bilfri zone, hvor børn kan løbe frit omkring.

Bofællesskaber har mange størrelser og former og kan være placeret i byer, forstæder og på landet. De største bofællesskaber i Danmark rummer omkring 100-200 boliger, der typisk er fordelt i nogle klynger. De helt små kan bestå af blot to husholdninger – som generationsbofællesskaber, hvor tre generationer bor i fællesskab fx en børnefamilie og bedsteforældre.

Husstande med bedsteforældre, forældre og børnebørn under samme tag er en stigende tendens rundt omkring i landet. Tal fra Danmarks Statistik viser, at der i 2008 var 6.678 af den type husstande, mens tallet for 2018 lød på 8.582. Det er en stigning på 28 procent på 10 år.

I øjeblikket bygges der nye bofællesskaber, som professionelle aktører som almene boligorganisationer, developpere og pensionskasser står bag. Tidligere var det primært selvorganiserede grupper af kommende beboere, der satte sig for at bygge bofællesskaber, de selv ville bo i. Nu samskabes de nye bofællesskaber mellem de professionelle aktører og de kommende beboere.

At bo i fællesskab er en anden måde at bo på end det traditionelle enfamiliehus eller den typiske lejlighed. Bedsteforældre får mulighed for at blive knyttet tættere til deres børnebørn og får hjælp i alderdommen, mens forældre får hjælp i dagligdagen. I bofællesskaberne deler man. Madordningen er som nævnt en fast bestanddel de fleste steder, ligesom nogle har delebilsordninger, som også kan involvere andre beboere fra lokalområdet.

Somme tider er der tilknyttet erhverv eller institutioner, som deles med lokalområdet, fx daginstitutioner og plejehjem, som i det kommende Generationernes Hus på Aarhus Havn. Der kan også bare være et bålsted eller en legeplads, der er åben for lokalområdets beboere. Bofællesskaber kan derfor være mere eller mindre åbne over for det lokale område, de er en del af, selvom bofællesskabet først og fremmest er for de beboere, der har valgt denne form for bolig.

I Danmark har vi været på forkant med at etablere bofællesskaber, der har eksisteret i forskellige former siden 1970'erne.

GENERATIONERNES HUS

Generationernes Hus i det nye kvarter Aarhus Ø på Aarhus Havn er et projekt mellem tre magistrater i Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening. Huset samler 100 ældreboliger, 100 plejeboliger, 40 familieboliger, 40 ungdomsboliger, 24 boliger for mennesker med fysisk handicap og daginstitutioner med 9 børnegrupper 0-6 år. På den måde understøtter Generationernes Hus den nye havnebydel som et sted, man kan bo i alle livets faser. Huset er det første af sin slags i Danmark.